

.....

**การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครู
ภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของ
นักเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
The Development of a Training Curriculum to Enhance the Learning Management of
Primary Thai Language Teachers to Increase Academic Achievement
in Thai Reading and Writing by Using Brain-Based-Learning
and Professional Learning Community**

นัจฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล*

Natthakit Siriwatthanathakun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1) ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 6 คน และนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านและเขียนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) จังหวัดราชบุรี ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบอาสาสมัคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบทดสอบ 3) แบบประเมินความสามารถ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (แบบ t-Independent) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและหาความต้องการจำเป็น พบว่าผู้บริหารและครูต่างต้องการให้มีหลักสูตรอบรมในเรื่องการอ่านและเขียน โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อที่ครูจะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ได้นำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ ในการเรียนการสอน 2) ผลการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความสอดคล้องในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.60, S.D. = 0.43$) และมีความเหมาะสมในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.65, S.D. = 0.47$) 3) ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่า ก่อนอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 16.50, S.D. = 0.55$) หลังอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 25.17, S.D. = 0.75$) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.67, S.D. = 0.42$) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .05 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับกับความต้องการของครู และนำไปใช้พัฒนาการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียนได้

*อาจารย์ ดร.ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This research is Research and Development. The sample of this study is six Prathom 2-4 Thai language teachers and The study also looks at students that have difficulty reading and writing Thai in Prathom 2-4 during the first semester of academic year 2018 in Tetsabanwatsai Areerak (Maneewittaya) School. The total number of a 35, Data collection tools include: 1) the original curriculum, 2) a test, 3) an evaluation form for learning management, 4) academic tests. The data of this study is analyzed using (\bar{x}) (S.D.) and t-test. Results 1) The results of the basic data and needs analysis (R_1) found administrators and teachers want a training course so the teachers understand teaching reading and writing Thai language. 2) The results of design and development (D_1) of the curriculum design found the suitability of the curriculum design to be ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.43), with a considerable number of respondents classifying it as “highly suitable” ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.47). The highest levels of suitability. 3) The implementation (R_2) found Before training, the average was ($\bar{x} = 16.50$, S.D. = 0.55) and after training was ($\bar{x} = 25.17$, S.D. = 0.75). The overall learning management ability was ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.42). The assessment of Prathom students was higher after the study. 4) The evaluation and improvement of the curriculum (D_2) found that the training course conforms to the needs of the teachers and increase academic achievement in Thai Reading and Writing.

Keywords : Training Curriculum/Thai Reading and Writing/Brain-Based-Learning /Professional earning Community

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นสิ่งที่มีมีความสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันความเจริญงอกงามทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็วแล้วแต่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิต และพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น การอ่านทำให้ได้รับความรู้ เนื้อหาสาระความคิด ทักษะ และประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ และที่สำคัญสามารถทวนสอบความรู้หรือเนื้อหาที่อ่านนั้นเข้าใจได้ถ้าไม่เข้าใจ (สุนีดี ภูจิราพันธุ์, 2554: 116) การอ่านมีหลายประเภทด้วยกันไม่ว่าจะเป็นการอ่านออกเขียนได้ อ่านจับใจความ อ่านเชิงวิเคราะห์ อ่านวิจารณ์ และอ่านประเมินค่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านระดับประถมศึกษาที่สำคัญลำดับแรกเลยคือ การอ่านออกเขียนได้ สำหรับการเขียน คือการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ประสบการณ์ ข้อคิด ความเห็น ทักษะ มุมมอง จินตนาการของตนเองผ่านตัวอักษรให้คนอื่นรับรู้ (สำลี รักสุทธี, 2550: 9) สอดคล้องกับกรองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542: 14)

.....

ที่กล่าวว่า การเขียนคือ การใช้ภาษาอย่างหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์ และความรู้สึกกับข่าวสาร เป็นการสื่อสาร สื่อความหมายโดยใช้ตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความมุ่งหมาย ระดับของการเขียน มีหลายประการ ได้แก่ การเขียนได้ เขียนคล่อง เขียนเร็วและเขียนเป็น โดยการเขียนที่มีความสำคัญระดับประถมศึกษาก็คือการเขียนได้ เขียนคล่อง เพราะการเขียนเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานในการเขียนเป็นของผู้เรียนต่อไป

แม้ว่าการอ่านและเขียนภาษาไทยจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่จากการประเมินการอ่าน การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 พบว่า ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีผลการประเมินในระดับอ่านไม่ได้/อ่านไม่คล่อง คิดเป็นร้อยละ 7.37, 4.30, 3.30, 2.33, 2.51 และ 1.61 ตามลำดับ และระดับเขียนไม่ได้/เขียนไม่คล่องคิดเป็นร้อยละ 15.51, 7.24, 7.00, 4.06, 3.60 และ 3.11 ตามลำดับ เมื่อเมื่อพิจารณาผลการประเมินการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีผลการประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับปรับปรุง ร้อยละ 4.68 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559: บทนำ)

จากการศึกษางานวิจัยของพุทธชาติ ทองกร (2551) พบว่า สภาพและสาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับตัวครูทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ครูยังยึดตัวเองเป็นสำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับ ที่น้อยมาก รวมทั้งการวัดและประเมินผลที่เน้นในด้านความรู้ความจำ ซึ่งล้วนแต่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจทักษะด้านการอ่าน สอดคล้องกับ บุญบา บัวสมบุญ สรัญญา จันทร์ชูสกุล พินดา วราสุนันท์ และนัจจุทิศต์ นาทา (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การสำรวจนวัตกรรมการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยของครูในระดับประถมศึกษา ซึ่งผลวิจัยปรากฏว่า นวัตกรรมที่ครูนำมาใช้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีผลการใช้อยู่ในระดับปานกลาง

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (BBL : Brain-Based-Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แนวคิดดังกล่าวสามารถพัฒนาการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียนได้ เพราะแนวคิดนี้เหมาะกับผู้เรียนวัยระดับประถมศึกษาโดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้การใช้แนวคิดสมองเป็นฐานมาพัฒนาการเขียนของผู้เรียนนั้น ทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาไทย ได้ดีขึ้น เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีสื่อประกอบที่หลากหลาย ผู้เรียนได้กระตุ้นสมอง ทบทวนความรู้ ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย มีการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์อันหลากหลายด้วยเทคนิควิธีสอนหลายรูปแบบบนพื้นฐานแนวคิดของความแตกต่างระหว่างบุคคล

โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นโรงเรียนที่พบปัญหาทางการอ่านและเขียนภาษาไทยและต้องการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนซึ่งส่วนใหญ่จบไม่ตรงกับสาขาวิชา ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องการพัฒนาครูเหล่านี้ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตามจากการได้ไปติดตามโดยใช้ระบบโค้ชเพื่อติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูเหล่านี้ในช่วงแรก พบว่า ครูมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองและมีความต้องการให้อาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา มาคอยช่วยเหลือ ติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน

แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ Professional Learning Community (PLC) เป็นการรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ผู้การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง ผู้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) การใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดการเรียนรู้ของตนเพื่อร่วมกันพัฒนาการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ทั้งนี้เพื่อที่จะให้ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 ได้นำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยสูงขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูมา (PLC) มาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน

และเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

4. เพื่อประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1. ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 สังกัดสังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 18 คน
2. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 275 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มาจากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection)
2. นักเรียนที่มีปัญหาการอ่านและเขียนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 โรงเรียนเทศบาลวัดไทรอารีรักษ์ (มณีวิทยา) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองโพธาราม จังหวัดราชบุรี ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

3. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มา
จากสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

ตัวแปรที่ใช้ในกาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีด้วยกัน 2 ตัวแปร คือ

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถจัดการเรียนรู้สำหรับครู
ภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน
โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเพื่อยกระดับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทย ของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น
ฐานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

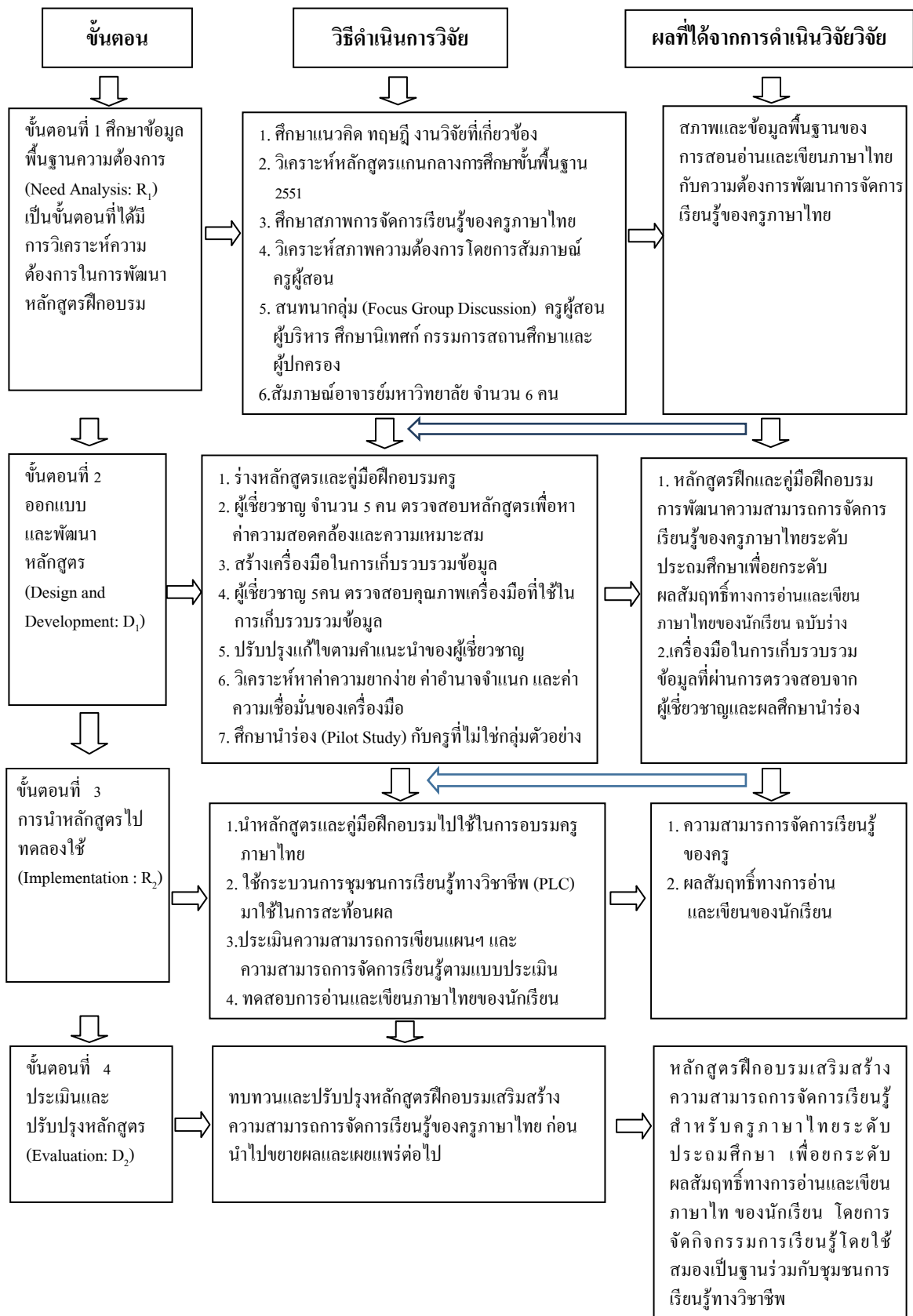
2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (มิถุนายน-กันยายน 2561)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยเริ่มจากการใช้วิธีการวิจัย
เชิงคุณภาพและต่อด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน โดยแสดงเป็น
แผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis: R₁)

1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาของการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนภาษาไทย แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community (PLC) แนวคิดสร้างสรรค์นิยม แนวคิดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดการอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) สัมภาษณ์เชิงลึก (Deep Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) เป็นครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 โรงเรียนเทศบาลวัดไพโรธารักษ์ (มณีวิทยา) ซึ่งมีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ระดับชั้นละ 3 คน จำนวน 9 คน และอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยระดับอุดมศึกษา จำนวน 6 คน โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) 3) สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดไพโรธารักษ์ (มณีวิทยา) ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ครูผู้สอน 9 คน ผู้ปกครอง 2 คน รวมจำนวน 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย 2) แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา 3) ประเด็นการสนทนา (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง 4) แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D₁) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษานำร่อง (Pilot Study) หลักสูตร

1. พัฒนาร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สาระการเรียนรู้ประจำหน่วย 5) กระบวนการฝึกอบรม 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผลหลักสูตร

2. นำร่างหลักสูตรฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความสอดคล้องและความเหมาะสม จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงและนำไปศึกษานำร่อง (Pilot Study) กับครูภาษาไทย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ฉบับร่าง

2) แบบประเมินโครงร่างความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ (Implementation: R₂)

ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

จัดอบรมให้กับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาปีที่ 2-4 จำนวน 6 คน ที่กำลังสอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ 26-27 พฤษภาคม 2561 และวันเสาร์และวันอาทิตย์ที่ 2-3 มิถุนายน 2561 รวม 4 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง ณ โรงเรียนเทศบาลวัดโพธารักษ์ (มณีวิทยา) สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัด

ระยะที่ 2 การใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

ผู้วิจัยได้ให้ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 คน เข้ากลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-4 ซึ่งใช้เวลาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 (มิถุนายน-กันยายน 2561) โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมจำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น 32 ชั่วโมง จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อให้ครูผู้สอน ผู้บริหาร คศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้วิจัยได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนของนักเรียน โดยใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งมีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อมาสะท้อนผล จำนวน 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง เวลา 15.30-16.30 น. จำนวนทั้งสิ้น 9 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) หน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของครูระดับประถมศึกษา 3) แผนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน 4) แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูระดับ 5) แบบประเมินความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของครูระดับประถมศึกษา 6) แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานของครูระดับประถมศึกษา 7) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation: D₂)

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม มาใช้ในการพิจารณาและปรับปรุง โดยมีขั้นตอนวิธีการดังนี้ 1) ผลการแสดงความคิดเห็นของครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาหลังจากการอบรม 2) ผลการแสดงความคิดเห็นของครูภาษาไทยระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับการอ่านและเขียนภาษาไทย โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

3) ผลการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสะท้อนความคิดเห็นของครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา

2) แบบสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยประเภท แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสม/ความสอดคล้องของหลักสูตร ประเด็นการสนทนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยประเภทต่าง ๆ

2. กำหนดโครงสร้างและประเด็นตามเครื่องมือวิจัยประเภทต่าง ๆ

3. สร้างเครื่องมือวิจัยแต่ละประเภท

4. นำเครื่องมือวิจัยแต่ละประเภทเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5. นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

เครื่องมือวิจัยประเภท แบบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษา และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ การสอนอ่านและเขียนภาษาไทย การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนรู้

3. สร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาและแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียน

4. นำเครื่องมือวิจัยดังกล่าวเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำไปทดลองเพื่อหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

5. นำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (แบบ t -Independent)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้สำหรับครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและหาความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁)

จากการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา อาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาไทยระดับอุดมศึกษา การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน และผู้ปกครอง พบว่า สภาพการเรียนการสอนการอ่านและเขียนภาษาไทยระดับประถมศึกษานั้น ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจศาสตร์การสอนอ่านและเขียน ขาดประสบการณ์ในการสอน ไม่มีเทคนิควิธีการสอนด้านนี้เฉพาะ หลักสูตรในระดับอุดมศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นด้านการอ่านและเขียนสำหรับประถมศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าผู้บริหารและครูต่างต้องการอยากให้มีหลักสูตรอบรมในเรื่องการอ่านและเขียน เพื่อที่ครูจะได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ได้นำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งต้องการให้คณะครูร่วมพัฒนานักเรียนให้อ่านและเขียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะเรื่องที่อ่านและเขียนนี้ไม่สามารถแก้ปัญหาคือได้เพียงคนเดียวคนหนึ่ง

2. ผลการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (Design and Development: D₁) พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความสอดคล้องในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.60$) และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.43) มีความสอดคล้องระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.65$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.47) มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด มีองค์ประกอบดังนี้ 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สาระการเรียนรู้ประจำหน่วย 5) กระบวนการฝึกอบรม 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผลหลักสูตร และประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีการอ่านและเขียนภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based-Learning) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการเรียนรู้การอ่านและเขียนภาษาไทยโดยโดยใช้สมองเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน

3. ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ (Implementation: R₂) พบว่า ครูระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม โดยก่อนอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 16.50$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.55) หลังอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 25.17$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.75) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.67$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.42) แสดงว่า มีความสามารถ การจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ .05

4. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D₂) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของครู พัฒนาครูด้านการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ซึ่งก่อนการอบรมพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจแนวคิด ทฤษฎีหลักการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยโดยมุ่งเน้นการสอนบรรยายและใช้แบบฝึกเสริมทักษะจึงอาจทำให้นักเรียนไม่สนใจการเรียน หลังการอบรมโดยใช้สมองเป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนสนใจเรียน ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ร่วมใจกันพัฒนาผู้เรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งหลักสูตรที่อบรมนั้นครูต่างกล่าวไปในทำนองเดียวกันว่า เป็นหลักสูตรที่เน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้ครูสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและหาความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R₁) พบว่า ผู้บริหารและครูต่างต้องการให้มีหลักสูตรอบรมในเรื่องการอ่านและเขียน โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อที่ครูจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ได้นำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งต้องการให้คณะครูร่วมพัฒนานักเรียนให้อ่านและเขียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพราะจะได้ร่วมมือกันแก้ปัญหาผู้เรียนต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้น มีการศึกษาสภาพการเรียนการสอนทั้งด้านเอกสาร หลักสูตร ตำรา และงานวิจัย ตลอดจนได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องจนทำให้ทราบว่าควรพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใดเพื่อตอบสนองความต้องการของครูระดับประถมศึกษา อีกทั้งตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน ทั้งนี้ทุกคนที่เกี่ยวข้องต่างมองว่าการที่ให้ครูได้เข้ารับการอบรมนั้นถือเป็นเรื่องดี เพราะจะได้มีความรู้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Joyce and Shower (1993) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่มีพลังสำหรับการพัฒนาความรู้และทักษะแก่ครู ถ้ากระบวนการกิจกรรมการฝึกอบรมนั้น ๆ มีประสิทธิภาพพอและสอดคล้องเหมาะสมกับประสบการณ์ความต้องการและระดับพัฒนาการของครู และมีการติดตามดูแลช่วยเหลือที่ต่อเนื่องจากการฝึกอบรม นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่า ในการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาบุคลากรนั้น ผู้รับการฝึกอบรมควรมีบทบาทในการเลือกกิจกรรมการฝึกอบรมด้วย ที่สำคัญการฝึกอบรมใด ๆ ควรเป็นการพัฒนาปรับปรุงทักษะการคิด วิเคราะห์ให้กับครูด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าครูใช้นวัตกรรมในการสอนอ่านและเขียนน้อยเกินไป มุ่งสอนบรรยายมากกว่าใช้เทคนิค วิธีการ หรือแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน

2. ผลการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม (Design and Development: D₁) พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความสอดคล้องในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.60$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.43) มีความสอดคล้องระดับมากที่สุด และมีความเหมาะสมในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.65$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.47) มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีการอ่านและเขียนภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 แนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based-Learning) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการเรียนรู้การอ่านและเขียนภาษาไทยโดยการใช้สมองเป็นฐาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการใช้สมองเป็นฐาน ทั้งนี้การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรนั้น ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ความเหมาะสมและความสอดคล้อง ของหลักสูตร ออกแบบและพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของครู โดยการพัฒนาศาสตร์นั้นได้เรียงลำดับเนื้อหาแต่ละหน่วยการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก และหลักสูตรครอบคลุมเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับครู นอกจากนี้ในแต่ละหน่วยจะเน้นให้ครูได้เรียนรู้ทั้งแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ ซึ่งครูจะได้นำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาผู้เรียนในด้านการอ่านและเขียน สอดคล้องกับสังค อุทรานันท์ (2532) รุจิรี ภู่อสาระ (2545) Tyler (1949) Saylor, Alexander and Lewis (1981) Oliva (1992) และ Taba (1962) ซึ่งได้กล่าวไปในการทำงานเดียวกันว่าการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรนั้น ต้องประกอบไปด้วยกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความต้องการ โดยมีการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยหลังจาก ได้วินิจฉัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน 3) คัดเลือก เนื้อหาสาระ โดยจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วจะช่วยให้ในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหาต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้ 4) จัดเนื้อหาสาระ: เนื้อหาสาระที่เลือกได้ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ประสบการณ์การเรียนรู้ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระ และความต่อเนื่อง และ 7) กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล: ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไรเพื่อ ตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้ เครื่องมืออะไร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของพีระพรรณ ทองศูนย์ (2556) สมหวัง มหาวัง (2554) สุมน ไวยบุญญา (2557) ที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลวิจัยปรากฏว่าหลักสูตรประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การวัดและประเมินผลและคำอธิบายรายวิชา

3. ผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ (Implementation: R_2) พบว่า ครูระดับประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม โดยก่อนอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 16.50$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.55) หลังอบรมได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 25.17$) ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.75) ความสามารถการจัดการเรียนรู้ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.67$) ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.42) แสดงว่า มีความสามารถการจัด การเรียนรู้ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็น เพราะหลักสูตรฝึกอบรมที่ออกแบบนั้น เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ครูได้รับทั้งความรู้และได้ลงมือปฏิบัติ โดยแต่ละหน่วยของหลักสูตรนั้นเรียงลำดับจากความยากง่าย เหมาะกับครูที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ครูที่เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัด การเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์การนำเสนองาน และที่สำคัญหลักสูตรอบรมมุ่งเน้นการนำไปใช้พัฒนาการอ่านและเขียน

ภาษาไทยของนักเรียน สอดคล้องกับอรุณรุ่ง โยธสิงห์ และสำราญ กำจัดภัย (2559) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา พบว่าผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมครูมีสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านความรู้และเจตคติสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินสมรรถนะด้านทักษะอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจของครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่าการนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ Professional Learning Community (PLC) มาใช้โดยให้ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ร่วมใจกันแก้ปัญหาผู้เรียน ทำให้สามารถแก้ปัญหาการอ่านและเขียนภาษาไทยของผู้เรียน เพราะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีผลดีต่อครูผู้สอนกล่าวคือลดความรู้สึก โดดเดี่ยวงานสอนของครู เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้น โดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างแท้จริง จนเกิดความรู้สึกว่า ต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการโดยรวมของนักเรียน ถือเป็นพลังการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนให้มีผลดียิ่งขึ้นสอดคล้องกับ

ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียนระดับประถมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมโดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based-Learning) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นร่างกายให้ผู้เรียน ผู้เรียนรู้สึกกระตือรือร้นในการเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้รับประสบการณ์อันหลากหลายด้วยเทคนิควิธีสอนหลายรูปแบบบนพื้นฐานแนวคิดของความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับจริย์ ชุนสำราญ (2559) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ย 15.50 หลังเรียนได้ค่าเฉลี่ย 24.55

4. ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D₂) พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของครู พัฒนาคู่มือด้านการสอนอ่านและเขียนภาษาไทย ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือ ร่วมใจกันพัฒนาผู้เรียนผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และหลักสูตรอบรมสามารถนำไปใช้ได้จริงกับผู้เรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ออกแบบ หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่ชัดเจน กล่าวคือกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามลำดับความยากง่ายของการฝึกอบรมเรียงลำดับช่วงเวลาอย่างชัดเจน อีกทั้งยังผ่านการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ก่อนที่จะนำหน่วยการเรียนรู้ นั้นมาใช้จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนและออกแบบการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์งานที่ทำ ตลอดจนกำหนดสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมกำหนดทิศทางของการประเมินตนเองอีกด้วย สอดคล้องกับ Taylor (2003) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม (Participatory Curriculum Development: PCD) เป็นแนวทางการ

พัฒนาหลักสูตรที่ถือเป็นการปฏิรูปการพัฒนาหลักสูตรแบบเดิมอย่างถอนรากถอนโคนโดยการพยายามสนับสนุนให้ผู้มีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นเรื่องใหม่สำหรับครู การเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิชาทฤษฎีวิจารณ์ภายในกลุ่มนั้น ควรจะสร้างความตระหนักให้ทุกคนรู้บทบาทหน้าที่ของตน และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เพราะอาจจะเป็นปัญหาในการดำเนินกิจกรรมได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี หรือวิธีสอนต่าง ๆ มาใช้ในการพัฒนาทักษะทางภาษาไทย และศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อติดตามการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยเล่มนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรองเทพ เคลือบพณิชกุล. (2542). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

จารีย์ ขุนสำราญ (2559). “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based

Learning: BBL) พัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 5(2) :228-229.

บุษบา บัวสมบุญ สรัญญา จันทร์ชูสกุล พินดา วราสุนันท์ และณัฐกิตติ์ นาทา. (2561). “การสำรวจนวัตกรรมการสอนอ่านและเขียนภาษาไทยของครูในระดับประถมศึกษา”. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 10 (1): 28-43.

พิระพรรณ ทองศูนย์. (2556). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พุทธชาติ ทองกร. (2551). “นวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย”.

วารสารวิชาการ, 11(2): 81-86.

- รุจิรี ภู่อารยะ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง มหาวัง. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมน ไวยบุญญา. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาครูที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **คู่มือการสอนอ่านเขียนโดยการแจกลูกสะกดคำ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำลี รักสุทธี. (2550). **การจัดทำสื่อนวัตกรรมและแผนประกอบสื่อนวัตกรรม**. นนทบุรี: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- อรุณรุ่ง โยธสิงห์ และสำราญ กำจัดภัย (2559). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา**. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 8 (2) : 270-283.
- Joyce, B, & Weil, M. and Showers, B. (1993). **Model of teaching**. 4th ed. Boston : Allyn and Bacon : A Divison of Simon & Schuster, Inc.
- Oliva, P.F. (1992). **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York: HarperCollins.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Planning: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, Ralph W. (2003). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago Press.
- Saylor, J. Galen, and William M. Alexander, and Arthur J. Lewis. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. New York: Holt, Rinehart and Winston.